

Motion till riksdagen 2007/08:Kr296

av **Margareta Israelsson m.fl. (s)**

Utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen avslår regeringens förslag till mål och huvudområden för samordning och redovisning av den nationella ungdomspolitiken.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en fri entré-reform på de statliga museerna.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av kultursatsningar för barn och unga.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att fortsätta ge bidrag till En bok för alla.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om resursbehovet inom Teateralliansen.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om inrättandet av en permanent Ewert Karlsson-utställning.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om amatörkultur.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en regional och lokal kultursatsning.
9. Riksdagen avslår regeringens satsning Skapande skola.
10. Riksdagen anvisar med följande ändringar i förhållande till regeringens förslag anslagen under utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid enligt uppställning:

Anslag	Regeringens förslag (tkr)	Anslagsförändring (tkr)
28:2 Bidrag till allmän kulturverksamhet m.fl.	208 588	6 000
28:6 Bidrag till regional musikverksamhet m.fl.	755 586	20 000
28:9 Bidrag till litteratur och kulturtidskrifter	124 182	7 000
28:27 Statliga museer: Myndigheter	885 267	43 000
28:28 Centrala museer: Stiftelser	219 928	1 000
28:39 Skapande skola	55 000	-55 000

Motivering

Alla, barn och vuxna, ska ha rätt till de värden **kulturen** ger, i alla delar av landet. **Kulturen** ger livskvalitet och är ett kitt som svetsar samman människor från olika generationer och länder. **Kulturen** har kraft att hålla samman hembygden och är därmed en viktig faktor för regional utveckling och tillväxt. **Kultur**politiken ska utformas för att ge breda möjligheter till eget **kultur**skapande och bildningssträvanden, samtidigt som den stöder ett professionellt **kultur**liv av hög konstnärlig kvalitet.

Tyvär störs kulturpolitiken av en regering med låg ambitionsnivå. Lovvärda satsningar på de stora scenerna saknar motsvarighet i övriga landet. På så sätt bygger regeringen in motsättning och spänning mellan olika delar av vårt land. Ett exempel är satsningarna på Operan i Stockholm samtidigt som både Norrlandsoperan och Göteborgsoperan istället förlorar.

Regeringens politik för ökad sysselsättning förbiser Sveriges kulturarbetare, särskilt de professionella. Handlingsförslaget som präglade kulturpolitiken under det senaste året har knappast givit några nya jobb på kulturområdet. Samtidigt driver regeringen en konsekvent politik där trygghetssystemen försämras.

Regeringen inledde sin mandatperiod med att ställa in det beslutade barnkulturåret 2007. Sedan dess har Kultursverige väntat på att regeringen skall agera. Efter allt tal om satsningar på barn- och ungdomskultur och jämförelser med den norska ”skolesekken” blev det Skapande skola för 55 miljoner kronor årligen. En felriktad satsning med för låg ambitionsnivå.

I den moderatledda regeringens budget minskar den totala ramnivån för kulturpolitiken med 29,3 miljoner kronor till 10 110 miljoner kronor. Det är första gången sedan systemet med utgiftsramar infördes som ramnivån på utgiftsområde 17 minskar mellan två budgetpropositioner.

En bok för alla

Om Sverige skall nå målet om ett kulturliv tillgängligt och öppet för alla måste en politik föras som inte motverkar detta mål. En bok för alla AB har genom läsfrämjande projekt lett in traditionellt lässvaga grupper i litteraturens värld. I år tilldelades de dessutom Barn & Bockers och Bok & Biblioteks förmedlarpris för projektet Läs för mig, pappa!

Nu drar regeringen in det statliga stödet till förlaget, trots att 19 av 25 remissinstanser avvisade detta. Enligt regeringen ett motiverat beslut då pocketböcker numera är så billiga att marknaden själv kan reglera läsfrämjande. Den socialdemokratiska regeringen sänkte momsen på böcker under 2002. Något som lett till en ökad försäljning av framför allt pocketböcker. Med

Fel! Okänt namn på

redan upparbetade distributionskanaler kan En bok för alla AB nå ut till grupper som traditionellt inte nås på marknads villkor.

Vi socialdemokrater avvisar därför regeringens förslag att dra in statsstödet till En bok för alla AB. Vi tillför 7 miljoner kronor under anslag 28:9 Bidrag till litteratur och kulturtidsskrifter samt omfördelar 3 miljoner kronor under samma anslag. På så sätt garanteras En bok för alla AB fortlevnad.

Museerna

Fri entré-reformen var en fantastisk succé. Flera museer har under åren 2004–2006 vittnat om hur helt nya grupper lockats att besöka deras verksamhet och att antalet besökare ökade med ca 160 procent. Med dunder och brak slog så den moderatledda regeringen igen dörren och besöksantalet sänktes drastiskt. En spännande utveckling med många spontanbesökare avstannade. I Stockholm däremot har man behållit den fria entrén på t.ex. Stadsmuseum, Medeltidsmuseum och Kulturhuset.

Vi socialdemokrater ser fram emot att de statliga museerna åter görs tillgängliga för alla, oavsett besökarens ålder eller ekonomi. För att möjliggöra detta anslår vi 43 miljoner kronor under anslag 28:27 Statliga museer. Dessutom önskar vi satsa på den museipedagogiska verksamheten för att speciellt ungdomarna än bättre ska tillgodogöra sig kulturarvet på våra museer.

Vidare vill vi socialdemokrater rädda den ovärderliga politiska konst som Ewert Karlssons bilder utgör. Vi tillför därför 1 miljon kronor under anslag 28:28 Centrala museer: Stiftelser, för en permanent EWK-utställning i Arbetsmuseet i Norrköping. Pengarna avser försäkringskostnader, underhåll, vård av samlingen, renovering av skadade bilder och en arkivtjänst för att göra samlingen tillgänglig för utställningar, forskning och publicering.

Regional teater och musikverksamhet

Vi socialdemokrater anser att de nationella scenerna Operan och Dramaten är viktiga. Vi vill uppmuntra att de tillsammans med de regionala scenkonstinstitutionerna berikar varandra. Länsmusiken och länsteatrarna har stor betydelse för att sprida scenkonsten i landet och med sin blotta existens ökar de både tillgängligheten till och deltagandet i kulturlivet runt om i Sverige.

Från dagarna före jul 2006 har en kraftfull debatt förts kring regeringens kuppertade indragning av länsinstitutionernas rätt till momsavdrag. Många var engagerade och upprörda och institutioner som planerat aktiviteter under barnkulturåret stod plötsligt utan budgeterade resurser. Vi socialdemokrater vill göra det motsatta. Vi vill stärka det regionala kulturlivet.

Vi tillför 20 miljoner kronor under anslag 28:6 Bidrag till regional musikverksamhet m.m. En riktad satsning som ger möjligheter till både lokala och regionala förstärkningar samt förbättringar i det lokala kulturlivets möjligheter att jobba med barn och ungdomar samt mot skolan.

Fel! Okänt namn

Amatörkultur

Amatörkulturen har över 750 000 organiserade medlemmar och många gånger fler aktiva utövare och publik. Enbart hembygdsrörelsens aktiviteter hade förra året 3,3 miljoner deltagare. I budgetpropositionen betonas att kulturpolitiken ska främja deltagande och eget skapande men amatörkulturens betydelse diskuteras inte. Faktum är att ordet "amatör" inte ens nämns i kulturavsnittet i budgetpropositionen för 2008.

Amatörkulturen har stor betydelse för vuxnas eget skapande och breddar samtidigt kulturlivet lokalt. Vi socialdemokrater tillför därför vuxnas skapande och amatörkulturen 2 miljoner kronor under anslag 28:2 Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete. Vi vill se ett starkare amatörkulturliv men ser samtidigt behovet av en särskild översyn av området.

Tänka framåt, men göra nu

I likhet med Aktionsgruppen för barnkultur såg vi socialdemokrater Ung kultur 07 som startskottet för det långsiktiga utvecklingsarbetet för att sätta fokus på barnkulturen. De 50 miljoner kronor som den dåvarande socialdemokratiska regeringen avsatte för att göra 2007 till ett år för barnkultur drogs in av den moderatledda regeringen. I årets budgetproposition återuppstår pengarna som en blek skugga av den norska "skolesekken".

Vi anser i likhet med flera kritiker att regeringens klena och, enligt vår mening, felriktade skolsatsning riskerar bli en tillfällig satsning som inte får någon bestående inverkan på barnens kulturliv och upplevelser. Vi avvisar därför regeringens förslag och tillför i stället 105 miljoner kronor (nytt anslag) för kulturupplevelser ute i landet kopplat mellan skolan, fritidsverksamheten och kulturinstitutionerna. Vi vill understryka konstnärernas och museernas roll i det sammanhanget.

Aktionsgruppen föreslog medel för ökad samordning och uppföljning på regional nivå. Vi anser i likhet med dem att det arbete som utförs av regionala kulturkonsulenter, länsinstitutioner och resurscentrum för film och video har stor betydelse för barns och ungas tillgång till kultur. Vi anser också att institutionernas pedagogiska arbete bör få möjlighet att utvecklas för barnens upplevelser.

Ungdomspolitik

Vi socialdemokrater avvisar regeringens förslag om nya mål för ungdomspolitik. Regeringen föreslår att målen för den nationella ungdomspolitik förändras och att ordet makt ersätts med inflytande. "Makt och ansvar hänger samman samtidigt som det formellt inte går att utkräva ansvar av en person som inte uppnått myndig ålder", skriver regeringen i budgetpropositionen 2008. Den statliga ungdomspolitik rör dock barn och ungdomar upp till

25 års ålder, varvid det vore en olycklig förändring att inte tala om makt. Ungdomspolitiken måste sträva efter både inflytande för de yngre och makt för dem som är 18 och över.

Vidare reducerar regeringen kraftigt anslag 29:2 Bidrag till nationell och internationell ungdomsverksamhet. Regeringens motivering för detta är att en tvåårig satsning på förebyggande och främjande verksamheter för ungdomar i riskmiljöer, löper ut. Regeringen har däremot inte genomfört något utvärdering av det arbete som bedrivits.

Filmpolitiken

Den nuvarande monopolliknande situationen för SF på biografmarknaden utgör ett hinder för en fri konkurrenssituation på lika villkor. SF har 80 procent av biografmarknaden i landet som helhet och 97 procent i storstäderna. Det innebär att alla andra biografkedjor och lokalförankrade biografier får svårare att visa nyproducerad film, då SF i stor utsträckning styr distributionen av film. Det finns en risk att nyproducerad film redan är utgiven på dvd och möjlig att hyra hem innan den når biografier på mindre orter.

För att vända denna utveckling bör regeringen snarast återkomma till riksdagen med förslag om hur en digitalisering av landets biografier kan påbörjas. Framtidens film kommer att kräva en högre teknisk standard. Idag har endast SF den ekonomiska styrka som krävs för att ställa om till den nya tekniken.

Om biografdöden fortsätter är det även ett stort hot mot den svenska filmproduktionen. Svensk film visas framför allt i Sverige. Några få titlar slår internationellt. Ska svensk filmproduktion bibehålla sin kvalitet måste filmerna kunna visas på många ställen i landet, med höga publiksiffror och därmed höga intäkter.

De digitala biograferna ger vidare möjligheter att visa andra evenemang såsom teater från Dramaten, opera från Metropolitan eller Kungliga operan, sportevenemang, livekonserter från jordens alla hörn m.m.

Riksantikvarieämbetets uppdragsarkeologi

Redan hösten 2005 överlämnades betänkandet Uppdragsarkeologi i tiden. Ännu har inget besked getts om hur regeringen ser på detta betänkande och om det blir ett statligt bolag av verksamheten. Vi socialdemokrater är av uppfattningen att det brådskar och att regeringen snarast bör återkomma till riksdagen med ett förslag.

Kulturarbetarnas arbetsliv

Arbetsmarknaden på både scen- och medieområdena har förändrats kraftigt under senare år. På scenkonstområdet (teater, musikteater, dans och musik) är allt färre fast anställda och allt fler frilansare. Medieområdet (film, tv, radio

Fel! Okänt namn på

och nya medier) har alltid kännetecknats av frilansare. Men också utvecklingen på scenkonstområdet har gått mot en ytterligare fragmentiserad arbetsmarknad med arbetsgivare eller uppdragsgivare som inte kan eller vill ta ett mer långsiktigt ansvar för sina visstidsanställda.

Vi socialdemokrater konstaterar att regeringens politik innehåller ytterst litet för att öka möjligheterna för de professionellt yrkesverksamma att försörja sig inom sitt yrke. Att hänskjuta frågan om de kulturverksammas villkor till den nyligen tillsatta Kulturutredningen, leder bara till ytterligare år av ovisshet. Därtill kommer regeringens förslag att a-kassor med hög arbetslöshet ska bära sin egen kostnad och därmed betala en högre avgift. Ett förslag som ytterligare lägger bördor på landets kulturarbetare.

Regeringens förslag om en utbyggnad av Dansalliansen och tillskapandet av en musikallians är positivt. Att den redan etablerade Teateralliansen inte får någon kompensation innebär dock att färre kommer att omfattas av verksamheten. Vi socialdemokrater satsar därför 4 miljoner kronor till Teateralliansen.

Vidare vill vi se över möjligheterna att öka tillgången på barnomsorg på kvällar, helger och nätter. Eftersom alla familjer inte består av två föräldrar som arbetar dagtid på vardagar är det viktigt att kommunerna ger möjlighet till en trygg förskola, även om föräldrarnas arbetstider är förlagda till sena kvällar, helger eller nätter. Alltför många arbetar på obekvämt arbetstid. Detta är särskilt ett problem för landets kulturarbetare, men även bland andra grupper.

Stockholm den 2 oktober 2007

Margareta Israelsson (s)

Lars Wegedal (s)

Anne Ludvigsson (s)

Göran Persson i Simrishamn (s)

Leif Pettersson (s)

Nikos Papadopoulos (s)

Gunilla Carlsson i Hisings Backa (s)

Anneli Särnblad (s)